

Forfatter: Bagger, Carl

Titel: Udrag fra Udvalgte Skrifter

Citation: Bagger, Carl: "Udvalgte Skrifter", i Bagger, Carl: *Udvalgte Skrifter*, udg. af OSKAR SCHLICHTKRULL , 1928, s. XLV. Onlineudgave fra Arkiv for Dansk Litteratur: <https://tekster.kb.dk/catalog/adl-texts-bagger01val-shoot-idm140621538635360/facsimile.pdf> (tilgået 23. april 2024)

Anvendt udgave: Udvalgte Skrifter

en sørgelig Gravdecember.« Ogsaa lyder hans Protest mod Seivgodhed og ensidig Fordømmelse og endelig Forbandelsen af det Sted, som fortærede hans Ungdom »du By med de hundrede Laster« elser, som han kalder den i et Brev til Thora Aaret efter — »denne forbandede By«*).

Bagger ender da ogsaa sin Fortælling med et eftertrykkeligt Farvel til dette Lasternes Sodoma:

»Saa gaa da, Bog, til Byen — Jeg misunder dig ikke.«

IV.

Det er forstaaeligt, at »Min Broders Levnet« vakte Opsigt og Forargelse, dels paa Grund af de dengang dristige Scener fra Demimondens Verden, dels paa Grund af den Nærgaaenhed, hvormed Forfatteren havde portrætteret kendte dalevende Personer. Paa Basnæs var man vred. Blandt de krænkede var ogsaa Cleophas Svenningsen, der en skønne Dag indfandt sig hos Bagger for at tage Hævn. Han fik at vide, at Digteren endnu ikke var staaet op; men dette syntes ikke at genere Svenningsen. Han kunde udmærket godt slaa Bagger ihjel paa Sengen, sagde han. Da det kom til Stykket, nøjedes han dog med at henstille til Forfatteren, næste Gang han udgav »den rraadne Bog« da at skrive Svenningsen, som han hed, og ikke Svendsen. Langt farligere end Svenningsens Næver var dog Madvigs Pen. Den hindrede Bagger i at faa den Plads paa Parnas, som han utvivlsomt havde ventet og mente sig berettiget til. Hans Biografer har énstemmigt og ensidigt for-

*) Orlík S. 38.

dømt denne Kritik, og dog er Forholdet sikkert dette, at Madvig ikke er langt fra Sandheden, naar han hævder, at Bagger ikke var en tilstrækkelig stor Digter til at hæve det vanskelige Stof op i et fuldt kunstnerisk lødigt Plan. Det gælder forøvrigt ikke blot om Romanen, men ogsaa om en stor Del af hans øvrige Produktion, at den har større psykologisk og biografisk Interesse, end den har kunstnerisk Værd.

Madvig nævner det endvidere som en af Baggers Brist, at han gør sig skyldig i *Overfladiskhed*. Dette gælder ikke blot i rent mekanisk Forstand — hans mange ufordøjede og fejltagtigt gengivne Citater er et Eksempel herpaa —; men ogsaa i dybere Betydning har det sin Rigtighed. Den Maade, hvorpaa han f. Eks. i Fortællingen ganske uformidlet paahefter Tidsillusionerne for at gøre Skildringen nutidig, føles som en Mangel paa sjælelig Gennemarbejdelse af Stoffet. I Slægt hermed er ogsaa en vis Slaphed — det gælder ikke mindst i Digtene — som alt for ofte hindrer ham i at fastholde en Tanke, en Figur (Fortællerens, Johannes, Karakter sammenblandes saaledes ofte med Forfatterens, hvorved den uheldigvis glider over i Arthurs) eller en engang anslaaet Tone. Han er umusikalsk og uden sproglig Takt. Derfor er ogsaa — som Madvig ligeledes bemærker — hans *Stil* meget usikker. Muligt gennem tidlig Læsning i Shakespeare fik han Tilbøjelighed til en billedmættet Stil. Tragedien om Dronning Christine er rig paa Eksempler. Ogsaa fra *Min Broders Levnelser* kunde citeres i det uendelige. Bagger magter imidlertid ikke denne Billedstil, men forfalder ofte til de groteskeste Bizarrerier, som f. Eks.: »der var Foraar i mit Hjerte, som naar den første Kjærlig-

XLVI

hed indsniger sig hos Mennesket, som naar Hørkræmmerdrengen gaaer ud af sin Lære og bliver Svend.«

Ogsaa det springende og til Tider usammenhængende i hans Maade at opbygge Stoffet paa viser en svigtende kunstnerisk Alvor.

Madvig glemte dog ikke at anerkende, at der i »Min Broders Levnet« var »Glimt og det ikke svage Glimt af Digteraand«. Alene den Omstændighed, at han gjorde den til Genstand for en udførlig Omtale i det fornemme »Maanedsskrift for Litteratur« viste jo, at Bagger var en Mand, han regnede med. Med alt dette er det dog ubestrideligt, at de to ingen Mulighed havde for at forstaa hinanden. Det i godt og ondt dybt menneskelige, der bestandig gør »Min Broders Levnet« til en Bog, der interesserer og bevæger, havde Madvig ingen Sans for, og der overgik derfor Bagger en stor Uretfærdighed derved, at det blev denne Autoritet, der ene fældede Tidens Dom over hans Værk.

At Kritikken ramte smerteligt fremgaar blandt andet af nogle Udtalelser af H. C. Andersen i hans Livserindringer. Bagger revancherede sig dog kort efter ved i »Søndagsbladet« Nr. 23 at indrykke en mere bitter end morsom Satire over Madvigs Anmeldelse.

»Min Broders Levnet« naaede i Løbet af to Aar at komme i andet Oplag*). I Mellemtiden havde to tyske Oversættelser set Lyset.

V.

Det patologiske i Baggers Sjæleliv: hans ustandselige, syge Fantaseren stadig over de samme to

*) Georg Nygaard i Den nye Litteratur 13. Dec. 1926. 155.